

Postmottak KKD

Fra: Waaler Bjørg
Sendt: 27. februar 2004 14:00
Til: Postmottak KKD
Emne: VS: Kommentar høring vedr. forslag til endring av lov om stedsnavn

Journalføres og sendes avd. til orientering.
BW

-----Opprinnelig melding-----
Fra: Haugland Valgerd Svarstad
Sendt: 27. februar 2004 11:32
Til: Waaler Bjørg
Emne: VS: Kommentar høring vedr. forslag til endring av lov om stedsnavn

Kultur- og kirkeopp.
KU
27.02.2004
Ku 2
2004/363 - 011

Vi takker for innspillet.

Vennlig hilsen

Valgerd Svarstad Haugland

-----Opprinnelig melding-----
Fra: Mikit Ivanowitz [mailto:mikit.ivanowitz@c2i.net]
Sendt: 26. februar 2004 15:03
Til: Haugland Valgerd Svarstad
Kopi: Reidun Laura Andreassen; Kommune Sør-Varanger; ABM-utvikling; Dørum Odd Einar; Brende Børge; Norsk kulturråd; Solberg Erna; Dikka Storm; Riksantikvaren
Emne: Kommentar høring vedr. forslag til endring av lov om stedsnavn

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland!

Som filvedlegg i wordformat følger høringsttalelse om endring av lov om stedsnavn.

Vennlig hilsen

Mikit Ivanowitz

9930 Neiden
Norge

Telefon +47 78 99 34 14
Mobil +47 99 16 36 45

Web: <http://home.no.net/miiva/>

Kultur- og kirke departementet
v/ Kulturministeren
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Neiden, 24.02.2004

Deres ref.: 2003/2281KU/KU2 KHA: pbp

Vår ref.: Jnr. S04-05/MI

HØRING – Forslag om endring av stedsnavn.

Sør-Varanger kommune er i en historisk kontekst en skoltekommune og var før 1826 under russisk jurisdiksjon. Språket i kommunen frem til grensesettingen og lenge senere, var det man i dag kaller for skoltesamisk. Dette språket er forskjellig fra nordsamisk, og det er derfor innlysende at nordsamiske stedsnavn ikke kan anvendes i Sør-Varanger kommune.

Nordsamiske skal heller ikke kunne være et språk, som skal innlemmes som offentlig språk på skoler eller andre institusjoner.

Skolteforeningene i Neiden søkte for mange år siden Samisk språkråd om støtte for å lære skoltespråket, men begge foreningene fikk avslag på slik språkoplæring. Nordsamene er kolonister på lik linje med kvenene, nordmennene kommunen!

Blir stedsnavnene i kommunen på nordsamisk, så anerkjenner den norske stat den nordsamiske koloniseringen. Dette er etter undertegnedes oppfatning en nordsamisk okkupasjon på lik linje med de tidligere statlige okkupasjonen av skoltenes landområder.

Skoltene har aldri gitt Sametinget mandat til å forvalte noen deler av de tidligere deler av skoltesii' daene i kommunen! I dag blir skoltene som en etnisk gruppe og som enkeltpersoner undertrykt i Norge. Skoltene betraktes av de norske myndigheter, som om de IKKE eksisterer i Norge! Dette er svært krenkende for undertegnede, fordi jeg betrakter meg som en "skolt" og ikke som en same. Den nordsamiske maktarrogansen for å usynliggjøre skoltene i Neiden og Norge, som en egen folkegruppe dokumenterer min påstand. (Jfr. Skolteloven og de finske skoltenes rettigheter og retten til egendefinisjon i Finland).

Litt historikk for å beskrive Sør-Varangers eldre historie/ områdetilhørighet til Kola:

Sør-Varanger kommune var før grensesettingen en del av Kola, og områdene var deler av Peäccam (Petsjenga)-, Paaččjokk (Pasvik) - og Njauddâm (Neiden)-sijdd.

Før 1750 var det ingen grenser mellom Norge, Sverige og Russland. Først i 1751 ble grensen mellom Norge og Sverige fastsatt fra Sør-Norge til et sted mellom Polmak og Bugøyfjord (sannsynligvis til "råmerket som markerte grensen mellom Neiden- og Varangersii' daen).

Først 75 år senere i 1826 ble statsgrensen lagt mellom Norge og Russland/Finland. Før dette levde et særegent veidekulturfolk, skoltene i det grenseløse området fra Sør-Varanger i vest til ytterst på Kolahalvøya i øst.

Skoltebefolkningen har siden grensesettingen i 1826 blitt utsatt for et voldsomt press, og befolkningen har blitt fordrevet fra sine tradisjonelle sii' daområder. Skoltene i det tidligere Sovjetunionen (Russland) ble i forbindelse med den kalde krigen tvunget til å flytte fra sine tradisjonelle sii' daområder, mens fredningen av Skoltebyen i Neiden¹ på slutten av 1990-tallet har ført til at skoltene i Norge også har blitt fordrevet fra sitt siste kjerneområde i Norge.

Sovjetunionen innlemmet i 1944 den smale finske klaven² og kyststripen der under seg.

¹ I Sør-Varanger kommune.

² Petsamokilen

Dette medførte at skoltesii'daene i dette området ble demilitarisert, og skoltene fikk valget mellom å flytte til Finland eller til andre nærområder på Kola. Dette medførte at noen av skoltene valgte å flytte til Finland på 1940-tallet, mens andre igjen flyttet og ble bosatt i kollektiver på Kola.

I Norge ble Pasvikskoltene fordrevet fra sine områder, mens Neidensskoltene gradvis ble fratatt alle rettigheter og naturgrunnlag for å overleve og bevare sin kulturelle egenart og identitet. Disse forflytningene og tapene har ført til en kulturell utarming og splittelse av skoltebefolkningene i regionen, og det århundre gamle kulturfellesskapet og sii'daordningen gikk i oppløsning. Det var stormaktspolitikk, sosialdarwinisme, kolonisering, den russiske revolusjonen og andre verdenskrig som førte til disse dramatiske endringer for dette spesielle kulturfellesskapet.

Etter grensesettingen i 1826 ble Neidensii'daen delt i to. Sii'daens befolkning ble værende på norsk side. Senere ble sii'daene øst for Neiden evakuert og tvangsflyttet til Nellim- og Sevetti-järviområdet i Nord-Finland og til andre områder på Kola. Dette førte til en svært vanskelig livssituasjon for skoltene. Skoltene lever i dag atskilt og spredt rundt i nasjonalstatene Norge, Russland og Finland. I Norge og Russland er situasjonen for kulturen svært marginal, mens den kulturelle situasjonen i Finland er lysere og kulturen er fortsatt levende i dette området.

Skoltenes sii'daorganisasjon har ifølge Odner blitt brukt for å rekonstruere den øvrige samiske sii'daordningen. I boka "FINNER OG TERFINNER" stiller Knut Odner et spørsmål om skoltenes organisasjonsform er den gamle samiske organisasjonsformen.

Sametinget har de siste årene ført en manipulerende politikk, og trukket inn en rekke personer i forvaltningen av skoltenes kjerneområde i Neiden. Tilsvarende i arbeide med forvaltningen og formidlingen av skoltenes kultur- og historie. Skoltene med kulturell- og faglig kompetanse har blitt umyndiggjort av Sametinget. Dette er et overgrep mot en minoritetskultur i Norge, som de statlige myndigheter i Norge står bak! Under pkt 7.7.1 i Samerettsutredningen, side 362 står det, sitat:

"Flertallet er imidlertid av den oppfatning at den urett som østsamene over så lang tid har vært utsatt for, bør opphøre. Norske myndigheter har en rettslig plikt til å sikre også den østsamiske folkegruppe et materielt grunnlag til bevaring og utvikling av sin kultur og levemåte. Denne forpliktelse fremgår både av grunnloven § 110 a og internasjonale konvensjoner, og da særlig artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILO-konvensjon nr 169. Etter flertallets mening foreligger det i tillegg og uavhengig av dette en moralsk plikt for staten til å gjøre opp for den urett som er begått, og sikre at denne minoriteten blant samene får beholde sine tradisjoner og sin kultur".

Videre står det under pkt. 7.7.3.4, siste avsnitt, sitat:

"Det er et nasjonalt ansvar å sikre den østsamiske kulturen. I en slik overordnet sammenheng må hensynet til eventuell motstand i Neiden måtte vike".

Av foranstående sitater går det fram at det i en norsk statlig utredning er stadfestet at "ingen andre enn østsamene/ skoltene selv kan utvikle sin egen kultur. Til tross for de trykte ordene i denne offentlige utredningen, **så er dette et bedrag og tomme ord uten innhold.**

Det faktiske forhold i kapittel 7 i samerettsutredningen er kun tatt med som støtte for den nordsamiske kulturelle utviklingen. De forannevnte sitater er tatt med for å få de norske forvaltningsmyndigheter til å tro på Sametingets intensjoner om støtte til skoltene, mens Sametingets egentlig politikk er å knuse skoltenes identitet, unike kultur og egenart.

Som "skolt" og leder i foreningen "Skoltene i Norge" vil undertegnede slå fast at skoltene i Neiden alltid har betraktet og betrakter seg fortsatt, som en særegen minoritetskultur.

Skoltene er en del av folkegruppen, som i en historisk kontekst har blitt kalt med ulike betegnelser. Blant annet for russefinner, østhavsfinner, russelapper, kolalapper mv.

Betegnelsen "skolt" kommer av et 1800-talls russisk og betyr "fra kola", og skrives på russisk СКОЛТЫ, og uttales "skoltti". For øvrig er der en hel rekke kultursymboler som skiller skoltekulturen fra samekulturen (jfr. undertegnede rapport "Skoltene en glemt kultur i Barentsregionen, datert 070202, pkt. 3.4.0, sendt ulike departementer).

Ifølge Samerettsutredningen NOU 1997:4, kapittel 7.1, 2. avsnitt beskrives skoltene som urbefolkningen i Sør-Varanger kommune, og som en minoritet i minoriteten.

I Finland er skoltene mer anerkjent og har et eget "Skolteområde", der de har spesielle rettigheter. Sametinget i Norge har påtatt seg formynderrollen over de norske skoltene på eget initiativ mot skoltenes vilje.

Dette er i strid med alle demokratiets spilleregler og urfolks rettigheter og internasjonale konvensjoner. Pr i dag er skoltene ikke representert i Sametinget, og i så måte har Sametinget heller ingen mandat for å ivareta skoltenes interesser i Norge.

I en historiske kontekst kan man dokumentere at skoltene i regionen aldri har vært underlagt et nordsamisk forvaltningsorgan. Imidlertid var skoltesii'daene underlagt egne lokale sii'da-administrasjoner, "Norraz", og sii'daene var igjen underlagt en felles administrasjon på Kola, som er kjent under betegnelsen "Sobbar". Dette er et historisk faktum og er dokumentert i ulike kilder. Blant annet i V. Tanners bok "Antropogeografiske studier innom Petsamo-området. Skoltlapparna" – Fennia nr 49 nr. 4 fra 1929 samt fra andre eldre kilder og nyere forskning.

Fredningen av Skoltebyen har ført til at Neidensskoltene har blitt kastet ut av sitt siste kjerneområde i Norge, noe som har bidratt til at skoltene i dag er mer splittet en noensinne i Neiden.

De norske skoltene har siden grensesettingen blitt betraktet som en "ikke eksisterende gruppe" av de norske myndigheter. Nordsamene bruker Kolasamenes/ skoltenes historie i regionen som en dokumentasjon for sine interesser til land- og vannrettighetene i Norge.

Undertegnede vil forsikre kulturdepartementet og den norske regjering at så lenge jeg lever, så vil jeg alltid fortelle om den uretten som skoltene har blitt påført i Neiden og Norge!

Hilsen

Foreningen "Skoltene i Norge"

Mikit Ivanowitz/ leder

Kopi som e-post sendt:

Norsk kulturråd, Oslo - Riksantikvaren, Oslo - Tromsø Museum, Tromsø - Finnmark fylkeskulturkontor, Vadsø - Sør-Varanger kommune, Kirkenes - ABM-utvikling, Oslo